

HALK SAĞLIĞI ARAŞTIRMA VE UYGULAMALARI DERGİSİ

www.hasaud.com

EDİTÖRE MEKTUP

Türkiye’de Çocuk Ölümleri

Child Mortality in Türkiye

Muzaffer Eskiocak¹¹İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0000-0002-4682-545X

Tüm halk sağlığı çalışanları kendilerine şu soruyu sormalıdır: Ben bu işi neden yapıyorum?

Halk Sağlığının amacı sağlıklılığı korumak ve geliştirmek, sağlığa kavuşturmak, ızdırabı ve endişeyi dindirmektir. Biz başarılı olduğumuz yargısına sıklıkla bebek ölüm hızındaki azalma ve beklenen yaşam süresindeki uzama ile varırız!

Ülkemizde bebek ölüm hızı bin canlı doğumda 60,82’den 9,09’a düşürülmüştür. Son yıllarda adeta plato çizmektedir. Bildirilen en düşük değer, 2022’deki binde 8,01’dir. En düşük haliyle bile 1990’da Fransa, Birleşik Krallık, Japonya ve Almanya’dan, 2000’nde bu ülkelere ek olarak Yunanistan’dan daha yüksektir. 2023’te ise bu ülkelerin 1,82 – 5,14 katı arasında fazladır. Bir başka ifade ile ülkemizde başarılan önleme düzeylerine göre binde 4,09 – 7,32 arasında fazladan bebek ölümü olmaktadır.

Bebek ölümlerinin bir bölümü önlenememektedir. Ne var ki, önlenebilirlik düzeyini, kimi erişilebilen düzeylerine göre değerlendirmek ve sağlık sistemiyle sınırlı olmayan ödevler yüklenmek zamanıdır. Çocuklara 1990’larda verilen yaşatma sözünü hatırlama ve tutma zamanıdır.

Kaynaklar

1. The Philosophical Basis for Public Health, p.36, Maxcy Rosenau Last, Public Health and Preventive Medicine, 15th Ed.
2. UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation, <https://childmortality.org/all-cause-mortality/data>
3. Committing to Child Survival: A Promise Renewed 2015, <https://data.unicef.org/resources/committing-to-child-survival-a-promise-renewed-2015/>

Tablo 1. Türkiye’de ve seçilmiş bazı ülkelerde Bebek Ölüm Hızı ve Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Değişimi

Ülke	1990		2000		2023		Türkiye’deki BÖH kaç kat	Türkiye’deki BÖH’nde fazlalık
	BÖH	5YAÇÖH	BÖH	5YAÇÖH	BÖH	5YAÇÖH		
Fransa	7,45	8,98	4,08	5,38	3,41	4,32	2.67	5.68
Birleşik Krallık	7,86	9,30	5,54	6,55	3,95	4,46	2.30	5.14
Japonya	4,58	6,32	3,28	4,50	1,77	2,36	5.14	7.32
Almanya	6,98	8,53	4,38	5,35	3,03	3,65	3.00	6.06
Yunanistan	9,23	10,45	5,52	6,41	3,18	3,74	2.86	5.91
Bulgaristan	14,60	18,34	14,34	17,5	5,00	6,08	1.82	4.09
Türkiye	60,82	73,82	30,84	37,43	9,09	12,79	1.00	-